

УДК 796.325:796.077+796.015.1:796.01:316

Аналіз результатів анкетування волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту щодо теоретичної підготовки в навчально-тренувальному процесі волейболістів

Волощук К. В., Мітова О. О.

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Анотація

Мета дослідження – на основі анкетування, визначити думку волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізкультурного профілю щодо теоретичної підготовки волейболістів.

Матеріал і методи. Протягом дослідження було використано такі методи дослідження: методи теоретичного рівня дослідження, методи емпіричного рівня дослідження, методи математичної статистики. Проведене нами анкетування було спрямоване на виявлення ставлення волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізкультурного профілю щодо дистанційної форми викладання волейболу та теоретичної підготовки під час онлайн та офлайн режиму навчально-тренувального процесу. Нами було запропоновано в анкеті 8 окремих питань щодо обізнаності досліджуваних про теоретичну підготовку у волейболі, її значущість та забезпеченість сучасними формами та методами, щодо рівня їх самооцінки теоретичної підготовленості тощо. В анкетуванні взяло участь 70 респондентів, з яких: МСУМК – 1 (1,4%); МСУ – 1 (1,4%); КМС – 6 (8,6%); перший розряд – 8 (11,4%); другий розряд – 3 (4,3%); без розряду – 51 (72,9%). З усіх респондентів 49 були представниками жіночої статі (70%), 21 - чоловічої (30%), за віком: до 20 років – 17 осіб (24,2%); від 20 до 25 років – 24 (34,3%); від 25 до 30 років – 18 (25,8%); від 30 до 35 років – 7 (10%); від 35 до 40 років – 3 (4,3%); понад 40 років – 1 (1,4%). Окрім того, 65 волейболістів мешкають у місті (92,85%), 1 – у селищі міського типу (1,43%), 4 (5,72%) – у сільській місцевості. Серед респондентів було 24 здобувача освіти (34,3%), 40 (57,1%) волейболістів, як працюють та 6 (8,6%) – тимчасово без роботи. Стаж занять волейболом у досліджуваних коливався від 1 до понад 20 років: від 0 до 5 років – 19 (27,1%), від 5 до 10 років – 22 особи (31,4%); від 10 до 15 років – 14 (20%); від 15 до 20 років – 9 (12,85%); понад 20 років – 6 (8,6%). Анкетування проводилось під час турніру з паркового волейболу «Fit-Mix» серед аматорських команд м. Дніпра з 09.03.2024 – 10.03.2024 відкритого чемпіонату Дніпра, у якому взяло участь 10 команд.

Результати. Аналіз відповідей опитуваних спортсменів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту на питання «Чи відчуваєте Ви потребу у набутті теоретичних знань з волейболу?» свідчить, що 15 з них (21,4 %) – зовсім не потребують теоретичних знань, 14,3 % – покладаються на знання тренера, лише 8 (11,4 %) – постійно мають потребу у набутті знань щодо волейболу й 37 (52,9 %) – «час від часу» відчувають потребу у набутті теоретичних знань.

Висновки. У ході дослідження встановлено, що наше припущення щодо необхідності наукового обґрунтування структури та змісту теоретичної підготовки з волейболу підтверджується потребою у набутті теоретичних знань переважної більшості респондентів, які взяли участь в анкетуванні, та є актуальним питанням, розв'язання якого дозволить підвищити якість підготовки здобувачів вищої освіти спеціальностей фізичної культури і спорт.

Ключові слова: волейбол, теоретична підготовка, анкетування, волейболісти-аматори.

Abstract

Analysis of the Results of a Questionnaire Survey of Amateur Volleyball Players and Students of Higher Education Institutions in Physical Culture and Sport Regarding Theoretical Preparation in the Educational and Training Process of Volleyball Players

K. Voloshchuk, O. Mitova

The aim of the study is to determine the opinions of amateur volleyball players and students of higher education institutions in the field of physical culture regarding theoretical preparation.

Materials and Methods. During the research, the following methods were used: methods of theoretical level of research, methods of empirical level of research and mathematical statistical methods. Our survey aimed to identify the attitudes of amateur volleyball players and students of higher education institutions in physical culture regarding distance teaching of volleyball and

theoretical preparation during both online and offline training processes. We proposed 8 specific questions in the survey about the respondents' awareness of theoretical preparation in volleyball, its significance, and the availability of modern forms and methods, as well as their self-assessment of theoretical preparedness, etc. A total of 70 respondents participated in the survey, including: 1 Master of Sports of International Class (1.4%); 1 Master of Sports (1.4%); 6 Candidates for Master of Sports (8.6%); 8 First-Class players (11.4%); 3 Second-Class players (4.3%); and 51 unclassified players (72.9%). Among all respondents, 49 were female (70%) and 21 were male (30%). By age: under 20 years – 17 individuals (24.2%); 20 to 25 years - 24 (34.3%); 25 to 30 years – 18 (25.8%); 30 to 35 years – 7 (10.0%); 35 to 40 years – 3 (4.3%); over 40 years – 1 (1.4%). Additionally, 65 volleyball players live in the city (92.85%), 1 in an urban-type settlement (1.43%), and 4 (5.72%) in rural areas. Among the respondents there were 24 students (34.3%), 40 (57.1%) working volleyball players, and 6 (8.6%) temporarily unemployed. The experience of volleyball training among the respondents varied from 1 to over 20 years: from 0 to 5 years – 19 (27.1%), from 5 to 10 years – 22 individuals (31.4%); from 10 to 15 years – 14 (20%); from 15 to 20 years – 9 (12.85%); over 20 years – 6 (8.6%). The survey was conducted during the "Fit-Mix" park volleyball tournament among amateur teams in Dnipro from March 9 to March 10, 2024, which involved 10 teams.

Results. The analysis of the responses from amateur athletes and students of higher education institutions in physical culture to the question "Do you feel the need to acquire theoretical knowledge in volleyball?" indicates that 15 of them (21.4%) do not need theoretical knowledge at all, 14.3% rely on the coach's knowledge, only 8 (11.4%) have a constant need for knowledge about volleyball, and 37 (52.8%) feel the need for theoretical knowledge "from time to time."

Conclusions. The research established that our assumption as to the necessity of scientific substantiating the structure and content of theoretical preparation in volleyball is confirmed by the majority of respondents expressing a need for theoretical knowledge. This is a relevant issue which solution will enhance the quality of training for higher education students in the field of physical culture and sports.

Keywords: volleyball, theoretical preparation, survey, amateur volleyball players.

Вступ

Волейбол – є однією з найпопулярніших командних спортивних ігор у світі, що захоплює представників різних верств населення. У змаганнях з волейболу беруть участь спортсмени різної кваліфікації та статі. Проблемами волейболу постійно опікуються та вивчають різні науковці (Вербіцький, et al., 2022).

Одним з ключових суб'єктів залучення дітей та підлітків до занять волейболом є тренер або вчитель фізичної культури, тобто освічений фахівець, який вперше знайомить учнів з цією цікавою грою та постійно підтримує зацікавленість та формує мотивацію до подальших занять спортом у тих, хто займається (Марченко & Москаленко, 2023).

Вимушений перехід до загальної організації навчального процесу в Україні сприяв інтенсивному розвитку наукових напрямів, пов'язаних із запровадженням у практику роботи фахівців сфери фізичного виховання і спорту сучасних освітніх технологій (0 Так само онлайн-формат навчання швидко поширився і на підготовку спортсменів. При чому, інтерес до дистанційного навчання обумовлений його перевагами як для сфери фізичної культури і спорту, так і для спортсменів (Пятисоцька, et al., 2024)

В даний час вимушений інтерес до організації тренувальної діяльності спортсменів різних видів спорту в онлайн форматі випереджає дослідження щодо можливостей організації якісного дистанційного навчання. Для ефективної розробки та впровадження тренування у дистанційному форматі має бути вирішена низка завдань щодо планування та проведення різних форм занять, оцінки досягнень спортсменів, соціальної взаємодії учасників процесу підготовки та підтвердження спортсменами виконання запланованих активностей (Пятисоцька, 2024).

Аналіз наукових праць з теоретичної підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту засвідчив наявність різних підходів щодо наукового обґрунтування форм, засобів та методів теоретичної підготовки на прикладі таких видів спорту, як мінібаскетбол, фехтування, легка атлетика, хокей з шайбою та ін. (Волощук, et al., 2024b; Волощук, 2024).

Різні аспекти позитивного впливу форм та засобів теоретичної підготовки на уроках фізичної культури у загальноосвітній середній школі на підвищення мотивації до занять спортом науково обґрунтовано у роботах науковців (Москаленко & Кожедуб, 2015; Демідова, et al., 2023).

Пітиним (2013, 2015) фундаментально обґрунтовано теоретичну підготовку в процесі багаторічної підготовки спортсменів. Окрім того, низка наукових праць присвячується питанням теоретико-методичним основам теоретичної підготовки у легкій атлетиці (Богуславська, 2020), теоретичному розділу навчально-тренувального процесу та впровадження зошита-практикуму для дітей 6-7 років у міні-баскетболі присвячено роботи (Онищенко, 2017; Мітової & Онищенко, 2019a; Мітова & Онищенко (2019b). Мітова, et al., 2022), теоретичній підготовці у веслувальників та яхтсменів присвячено публікації М. Пітина та І. Скрипченко (2018), у фехтуванні – Yuriy Briskin, Maryan Pityn, Olha Zadorozhna (2013), у хокеї з шайбою – Мітова О. та Скрипець Д. (2023).

Онлайн-навчання сьогодні визначають як один із основних напрямків подолання освітніх бар'єрів та розширення можливостей навчання за межами традиційного формату навчання (Pimentel & Moraes, 2021; Мацухова & Микитчик, 2023). Не дивлячись на низку досліджень, що проводились за участі волейболістів-студентів закладів вищої освіти (Радченко, et al., 2015; Цись, Д.І. & Цись, Н.О.,

2023) ця форма підготовки ще недостатньо висвітлена та обґрунтована у науково-методичних публікаціях.

На наш погляд, у зв'язку із зазначеним вище, актуальним є проведення анкетування щодо визначення думки волейболістів-аматорів та студентів ЗВО фізичної культури і спорту щодо дистанційної форми викладання волейболу та теоретичної підготовки а також її складових у відповідності до сучасних умов сьогодення.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконувалися згідно тематичного плану наукових досліджень Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту на 2021-2025 роки за темою «Теоретико-методичні основи підготовки спортсмена в олімпійському та професійному спорті», номер державної реєстрації 0121U10825.

Мета дослідження – на основі анкетування, визначити думку волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізкультурного профілю щодо теоретичної підготовки волейболістів

Матеріал і методи дослідження

Для досягнення мети даного етапу дослідження було використано такі методи дослідження: методи теоретичного рівня дослідження, методи емпіричного рівня дослідження, методи математичної статистики.

Методи теоретичного рівня дослідження: аналіз та узагальнення спеціальної літератури, документальних матеріалів, інформації, яка розміщена у мережі Інтернет, дозволили визначити проблемне поле дослідження, отримати загальне уявлення про ступінь розробленості досліджуваної проблеми; вивчити сучасний стан теоретичної підготовки у спорті, фізичному вихованні та волейболі зокрема під час онлайн та офлайн режимах навчання;

методи емпіричного рівня дослідження: у процесі анкетування з'ясовано ставлення волейболістів-аматорів та студентів ЗВО фізкультурного профілю щодо дистанційної форми викладання волейболу та забезпечення теоретичної підготовки сучасними формами, засобами та методами;

методи математичної статистики застосовувались для опрацювання експериментального матеріалу з використанням пакету стандартних програм (MS Excel;

Таблиця 1. Рівень значущості розділів теоретичної підготовки у волейболі волейболістів-аматорів та студентів ЗВО фізичної культури і спорту

№	Розділи теоретичної підготовки	Рівень значущості							
		0 (балів) низький		1 (бал) нижче середнього		2 (бали) середній		3 (бали) високий	
		К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%
1.	Історія волейболу	29	41,40	21	30,00	17	24,30	3	4,30
2.	Гуманітарні та соціалізувальні знання у підготовці спортсменів	16	22,90	16	22,90	27	38,50	11	15,70
3.	Загальні основи підготовки спортсменів	4	5,70	10	14,30	21	30,00	35	50,00
4.	Зміст спортивної підготовки	8	11,43	14	20,00	15	21,40	33	47,17
5.	Планування підготовки спортсменів	6	8,60	11	15,70	16	22,85	37	52,85
6.	Змагальна діяльність	6	8,60	5	7,10	13	18,60	46	65,7
7.	Медико-біологічні основи спортивної підготовки	2	2,85	15	21,45	20	28,60	33	47,10
8.	Матеріально-технічне забезпечення	6	8,60	11	15,70	20	28,60	33	47,10
9.	Правила техніки безпеки	9	12,85	7	10,00	17	24,30	37	52,85

Statistica – 6.0). Визначався відсоток респондентів, які відповіли на запропонований у анкеті варіант відповіді від загальної кількості.

Проведене нами анкетування було спрямоване на виявлення ставлення волейболістів-аматорів та студентів ЗВО фізкультурного профілю щодо дистанційної форми викладання волейболу та теоретичної підготовки під час онлайн та офлайн режиму навчально-тренувального процесу. Нами було запропоновано в анкеті 8 окремих питань щодо обізнаності досліджуваних про теоретичну підготовку у волейболі, її значущість та забезпеченість сучасними формами та методами, щодо рівня їх самооцінки теоретичної підготовленості тощо.

В анкетуванні взяло участь 70 респондентів, з яких: МСУМК – 1 (1,4%); МСУ – 1(1,4%); КМС – 6 (8,6%); перший розряд – 8 (11,4%); другий розряд – 3 (4,3%); без розряду – 51 (72,9%). З усіх респондентів 49 були представниками жіночої статі (70%), 21 – чоловічої (30%), за віком: до 20 років – 17 осіб (24,2%); від 20 до 25 років – 24 (34,3%); від 25 до 30 років – 18 (25,8%); від 30 до 35 років – 7 (10%); від 35 до 40 років – 3 (4,3%); понад 40 років – 1 (1,4%). Окрім того, 65 волейболістів мешкають у місті (92,85%), 1 – у селищі міського типу (1,43%), 4 (5,72%) – у сільській місцевості. Серед респондентів було 24 студенти (34,3%), 40 (57,1%) волейболістів, які працюють та 6 (8,6%) – тимчасово без роботи. Стаж занять волейболом у досліджуваних коливався від 1 до понад 20 років: від 0 до 5 років – 19 (27,15%), від 5 до 10 років – 22 особи (31,4%); від 10 до 15 років – 14 (20%); від 15 до 20 років – 9 (12,85%); понад 20 років – 6 (8,6%).

Анкетування проводилось під час турніру з паркового волейболу «Fit-Mix» серед аматорських команд м. Дніпра з 09.03.2024 – 10.03.2024 відкритого чемпіонату Дніпра, у якому взяло участь 16 команд.

Результати дослідження та їх обговорення

Детальний аналіз відповідей респондентів свідчить про різне ставлення спортсменів-аматорів та студентів закладів вищої освіти фізичної культури і спорту. Результати анкетування представлено у табл. 1–4.

Результати відповіді на питання, що запропоноване

анкетою, «Вкажіть значущість узагальнених розділів теоретичної підготовки» представлено в табл. 1.

Щодо значущості розділу «Історія волейболу»: всього 3 волейболісти (4,3 %) віднесли цей розділ до високого рівня значущості (3 бали); 17 респондентів (24,3 %) середній рівень значущості (2 бали), 21 респондент (30%) – надали 1 бал (рівень нижче середнього) та 29 опитуваних (41,4%) – зазначили, що історія не має особливого значення для опанування волейболом. Виникає питання до відповідей респондентів з приводу значущості історії волейболу, телебачення та мережі Інтернет, літературних джерел. На нашу думку, на вищезазначені розділи інформації спортсмени-аматори не звертають увагу, оскільки більшість не має досвіду навчання в ДЮСШ, невеликий волейбольний стаж. Майже 73% респондентів не мають спортивного розряду.

Розділу «Гуманітарні та соціалізувальні знання у підготовці спортсменів» лише 11 респондентів (15,7 %) надали найвищий рівень значущості; 27 (38,5 %) – другий рівень значущості, і по 16 (22,9 %) на третій та четвертий рівні.

Щодо значущості розділу теоретичної підготовки «Загальні основи підготовки спортсменів» отримано такі результати – 35 (50,0 %) респондентів віднесли цей розділ до найвищого рівня значущості, 21 (30,0%) – на другий рівень, 10 (14,3 %) – на третій рівень; 4 (5,7%) – на самий нижчий. Високий рівень значущості опитувані спортсмени-аматори та здобувачі освіти ЗВО фізичної культури і

спорту надали такому розділу як «Зміст спортивної підготовки»: 33 (47,17%) – 3 бали; 15 (21,4%) – 2 бали; 14 (20,0%) – 1 бал та 8 (11,43 %) – найнижчий – 1 рівень 0 балів.

В ході анкетування розділ теоретичної підготовки «Планування підготовки спортсменів» виявився значущим для 37 респондентів (52,85%), 16 осіб (22,85 %) надали другий рівень значущості; 11 (15,7%) – третій рівень та 6 представників волейболу (8,6 % від загальної кількості) відмітили низький рівень значущості цього розділу для себе.

Розділам теоретичної підготовки «Медико-біологічні основи спортивної підготовки» – 33 (47,1 %) респондентів, «Матеріально-технічне забезпечення» – 33 (47,1 %) та «Правила техніки безпеки» 37 (52,85 %) надали найвищий рівень значущості.

Найвищий рівень популярності серед опитуваних набув розділ «Змагальна діяльність» – 46 респондентів (65,7 %) відмітили найвищий рівень значущості, 13 (18,6 %) – другий рівень значущості, 5 (7,1 %) – третій рівень значущості, 6 (8,6 %) – найнижчий.

На питання «Чи повністю, на Вашу думку, вищезазначені розділи формують зміст теоретичної підготовки у волейболі» 60 (85,7%) респондентів відповіли «так», 10 (14,3%) відповіли «скоріш так, чим ні» і вони надали свої варіанти відповіді, але, на жаль, варіанти відповідей не мають відношення до розділів теоретичної підготовки. Наприклад, деякі респонденти пропонують приділи-

Таблиця 2. Розподіл часу на самостійне вивчення теоретичних знань волейболу у волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту

Час	Кількість	%
30-60 хвилин на день	19	27,15
1-2 години на тиждень	11	15,70
3-4 години на місяць	17	24,30
Не цікавилось теоретичною інформацією зі свого виду спорту	19	27,15
Свій варіант відповіді	4	5,70

Таблиця 3. Рівень ефективності джерел теоретичної підготовки за думкою волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту

№	Джерело інформації	Рівень ефективності							
		0 (балів) низький		1 (бал) нижче середнього		2 (бали) середній		3 (бали) високий	
		К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%
1.	Родина	30	42,85	22	31,45	15	21,4	3	4,30
2.	Викладач закладу вищої освіти (університету, академії тощо)	2	2,85	18	25,75	25	35,7	25	35,70
3.	Викладач закладу середньої освіти (школа)	11	15,70	24	34,30	24	34,3	11	15,70
4.	Друзі, з якими тренують або граю у волейбол	5	7,10	18	25,75	24	34,3	23	32,85
5.	Тренер ДЮСШ	3	4,30	3	4,30	18	25,7	46	65,70
6.	Колеги по роботі	38	54,30	24	34,30	7	10,0	1	1,40
7.	Літературні джерела	19	27,15	19	27,15	28	40,0	4	5,70
8.	Телебачення	11	15,70	29	41,40	20	28,6	10	14,30
9.	Мережа Інтернет	11	15,70	29	41,40	20	28,6	10	14,30
10.	Інші джерела	4	5,70	12	17,15	24	34,3	30	42,85

ти більше уваги морально-вольовій підготовці (це розділ психологічної підготовки спортсменів), або ж акцентувати увагу на необхідність включення до теоретичної підготовки вдосконалення технічних елементів (це розділ «Техніка волейболу»). Деякі респонденти не знають, що профілактика травм у волейболі має відношення до розділу теоретичної підготовки «Правила техніки безпеки».

На питання «Скільки часу Ви приділяєте на самостійне вивчення теоретичної інформації з волейболу» 19 респондентів (27,15 %) відповіли, що приділяють 30-60 хвилин; 11 (15,7%) – 1–2 години на тиждень опановують теоретичні знання; 17 (24,3 %) – по 3–4 години на місяць виділяють на ознайомлення з теорією волейболу та 19 (27,15%) спортсменів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту зазначили, що зовсім не цікавляться теоретичною інформацією зі свого виду спорту, 4 респонденти (5,7%) не цікавляться теоретичною підготовкою, оскільки, на їх думку, їм достатньо знань, які вони отримали при навчанні в школі або коледжі (табл. 2).

Розгляд відповідей на питання «На Вашу думку, які з нижче перерахованих джерел теоретичної підготовки були б найефективнішими у процесі опанування теоретичними знаннями з волейболу» респонденти показали різний рівень ефективності джерел інформації. 46 (65,7 %) опитуваних відповіли, що найефективніше джерело теоретичної підготовки є тренер ДЮСШ; на другому місці – «інші джерела» 30 (42,85 %); на третьому – 25 (35,7%) викладач ЗВО (університету, академії тощо); на четвертому – 23 (32,85%) «друзі, з якими тренуюсь або граю у волейбол»; на п'ятому – 11 (15,7%) викладач ЗСО (школа); на шостому/сьомому місці по 10 опитуваних (14,3 %) зазначили «Телебачення» та «Мережу Інтернет»; на восьмому місці 4 респонденти виділили «Літературні джерела»; 9 місце – «Родина та на останньому, 10-му місці, «Колеги по роботі» (табл. 3).

Найбільш суперечливі відповіді респонденти надали на таке питання «Оцініть, будь ласка, кожне з нижче запропонованих джерел інформації за їх пріоритетністю у забезпеченні Вас інформацією з обраного виду спорту в балах за зростанням їх відповідно значущості від найнижчого (0) до найвищого (3)». Результати анкетування

свідчать про те, що 35 респондентів (50%) вважають, що найпріоритетнішим джерелом є «Тренер ДЮСШ», потім «Мережа Інтернет» (34 (48,57%)), далі – «Друзі, з якими тренуюсь або граю у волейбол» (23 (32,8%), четверта позиція – «Викладач ЗВО (університету, академії тощо)» (16 (22,85%)), 5 позиція – «Викладач ЗСО (школа)» (11 респондентів (15,7%)). Далі розташувалися такі джерела інформації – «Телебачення», «Літературні джерела», «Родина» та «Колеги по роботі» (табл. 4).

Нажаль, більшість респондентів не уявляють значущість таких засобів теоретичної підготовки як книги, довідники, енциклопедії, комп'ютерні та телевізійні програми, плакати, малюнки, брошури з підготовки спортсменів, майбутніх вчителів та тренерів з волейболу. На нашу думку, недостатній рівень теоретичної підготовленості даної групи респондентів пов'язано з низьким рівнем їх спортивної кваліфікації (73% респондентів – не мають спортивного розряду), відсутність базових знань щодо системи підготовки майбутніх фахівців в галузі фізичного виховання та спорту є підтвердженням недостатньої ефективності застосування змісту теоретичної підготовки, як у програмі фізичної культури для ЗЗСО під час вивчення варіативного модулю «Волейбол» та змісту, форм та засобів теоретичної підготовки у Навчальній програмі для ДЮСШ, СДЮС-ШОР та ШВСМ (2009 р.).

Серед запропонованих було поставлене таке питання, яке стосувалося засобів теоретичної підготовки «На Вашу думку, які з нижче перерахованих засобів теоретичної підготовки були б найефективнішими у підготовці спортсменів, майбутніх вчителів ФВ та тренерів з волейболу». Показники кількості респондентів та рівень ефективності засобів теоретичної підготовки представлено у таблиці 5.

На першому місці на високому рівні значущості) 37 (52,85%) респондентів зазначили такі засоби, як «Практичні заходи (конкурси, зустрічі, проекти)», 16 респондентів (22,85 %) поставили ці засоби на другий рівень ефективності. «Пошукові сервіси мережі Інтернет, авторські спортивні блоги (Google, YouTube, Instagram тощо)» також виявилися дуже значимими засобами теоретичної підготовки,

Таблиця 4. Рівень пріоритетності джерел у забезпеченні інформацією теоретичної підготовки з волейболу за думкою волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту

№	Джерело інформації	Рівень пріоритетності							
		0 (балів) низький		1 (бал) нижче середнього		2 (бали) середній		3 (бали) високий	
		К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%
1.	Родина	6	4,30	38	54,35	21	30,00	5	7,15
2.	Викладач закладу вищої освіти (університету, академії тощо)	8	11,45	18	25,70	28	40,00	16	22,85
3.	Викладач закладу середньої освіти (школа)	16	22,85	21	30,00	22	31,40	11	15,70
4.	Друзі, з якими тренуюсь або граю у волейбол	7	10,00	13	18,60	27	38,60	23	32,80
5.	Тренер ДЮСШ	9	12,85	5	7,10	21	30,00	35	50,00
6.	Колеги по роботі	40	57,10	19	27,15	7	10,00	4	5,70
7.	Літературні джерела	22	21,40	21	30,00	21	30,00	6	8,60
8.	Телебачення	16	22,85	24	34,30	23	32,85	7	10,00
9.	Мережа Інтернет	2	2,85	8	11,40	26	37,15	34	48,57

Таблиця 5. Рівень ефективності засобів теоретичної підготовки за думкою волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту

№	Засоби теоретичної підготовки	Рівень ефективності							
		0 (балів) низький		1 (бал) нижче середнього		2 (бали) середній		3 (бали) високий	
		К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%	К-сть	%
1.	Книги (електронні книги, аудіокниги)	12	17,15	30	42,85	20	28,60	8	11,40
2.	Збірки наукових статей, навчальні посібники, монографії	10	14,30	26	37,10	27	38,60	7	10,00
3.	Довідники, енциклопедії	18	25,70	26	37,10	20	28,60	6	8,60
4.	Педагогічне тестування (визначення рівня знань з теоретичної підготовленості)	10	14,30	22	31,40	31	44,30	7	10,00
5.	Плакати, малюнки, брошури	30	42,90	22	31,40	15	21,40	3	4,30
6.	Документальні та художні фільми	14	20,00	26	37,10	22	31,40	8	11,50
7.	Анімація (мультфільми на спортивну тематику)	18	25,70	25	35,70	17	24,30	10	14,30
8.	Телевізійні програми (новини, спортивні кінофільми та телепрограми)	14	20,00	26	37,15	23	32,85	7	10,00
9.	Практичні заходи (конкурси, зустрічі, проекти)	9	12,85	8	11,45	16	22,85	37	52,85
10.	Відкриті лекції	4	5,75	22	31,40	25	35,70	19	27,15
11.	Колекціонування (філателія, нумізMATика, філокартія, фалеристика, геральдика, тематичні зібрання вкладок, календарів та ін. продукції)	37	52,85	26	37,15	5	7,15	2	2,85
12.	Комп'ютерні програми (ігри, тести, навчально-освітні програми)	17	24,25	24	34,30	23	32,85	6	8,60
13.	Пошукові сервіси мережі Інтернет, авторські спортивні блоги (Google, YouTube, Instagram тощо)	4	5,70	11	15,70	21	30,00	34	48,60
14.	Технічні засоби (мультимедіа, інтерактивна дошка тощо)	13	18,60	22	31,40	21	30,00	14	20,00

їх відзначили 34 особи (48,6 %). Відкриті лекції, як ефективний засіб були зазначені 27,15% респондентів. «Технічні засоби (мультимедіа, інтерактивна дошка тощо)» обрало 20 % респондентів.

Такі засоби, як «Анімація (мультфільми на спортивну тематику)» – 14,3 %, «Телевізійні програми (новини, спортивні кінофільми та телепрограми)» – 10%, «Документальні та художні фільми» – 11,4 %, «Педагогічне тестування (визначення рівня знань з теоретичної підготовленості)» – 10%, «Збірки наукових статей, навчальні посібники, монографії» – 10 %, на найвищий рівень ефективності поставили майже однакова кількість респондентів від 7 до 10 осіб. Інші засоби теоретичної підготовки «Книги (електронні книги, аудіокниги)», «Довідники, енциклопедії», Комп'ютерні програми (ігри, тести, навчально-освітні програми) виявилися не настільки ефективними за думкою респондентів, які брали участь у нашому дослідженні.

Найменш ефективними засобами сучасної теоретичної підготовки респонденти вважають «Плакати, малюнки, брошури» – 4,3%, «Колекціонування (філателія, нумізMATика, філокартія, фалеристика, геральдика, тематичні зібрання вкладок, календарів та ін. продукції)» – 2,85 %.

Аналіз відповідей опитуваних спортсменів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту на питання «Чи відчуваєте Ви потребу у набутті теоретичних знань з волейболу?» свідчить, що 15 з них (21,4 %) – зовсім не потребують теоретичних знань, 10 (14,3 %) – покла-

даються на знання тренера, лише 8 (11,4 %) – постійно мають потребу у набутті теоретичних знань щодо волейболу й 37 (52,8 %) – «час від часу» відчувають потребу у набутті теоретичних знань (рис. 1).

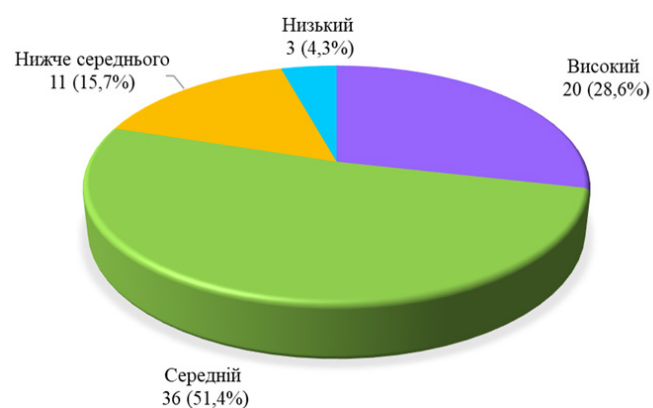

Рис. 1. Рівень потреби у набутті теоретичних знань з волейболу у волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту (n=70)

Такий показник рівня узгодженості свідчить про відсутність єдиної думки щодо значущості теоретичної підготовки.

Рівень самооцінки теоретичної підготовленості у волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту був таким: високий – 20 (28,6%); серед-

ній – 36 (51,4%); нижче середнього – 11 (15,7%); низький – 3 (4,3%) (рис. 2.).

Багато авторів з різних видів спорту проводили анкетування щодо визначення ставлення спортсменів або фахівців до різних складових теоретичної підготовки у спорті та фізичному вихованні.

Теоретичні аспекти науково обґрунтовано у навчальних посібниках та підручниках з волейболу (Козіна, 2010; Носко, et al., 2015; Циганок, 2022; Малойван, et al., 2023), однак вони не відповідають вже сучасним умовам дистанційного формату навчання здобувачів вищої освіти. Окрім того, у навчальній програмі для ДЮСШ з волейболу України запропоновано різні теми теоретичної підготовки на кожному етапі багаторічної підготовки (Туровський, et al., 2009). Наприклад, в групах попередньої базової підготовки першого року навчання (вік 11-12 років) на теоретичну підготовку запропоновано 5 тем, які вивчаються протягом 28 годин. В той час як в програмі для ЗЗСО для даного віку запропоновано лише 3 теми, які розкриваються протягом 15-30 уроків залежно від того, як укладена програма школи (Педан, et al., 2021). Так, наприклад, зміст навчального матеріалу для 6 класу (другий рік навчання волейболу) розкриває лише 3 теми теоретичних відомостей «Місце українського волейболу на сучасному етапі розвитку європейського спорту», «Значення гравців передньої та задньої лінії» та «Правила безпеки на ігровому майданчику».

Рис. 2. Самооцінка рівня теоретичних знань з волейболу у волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту (n=70)

На відміну від попередників, наші дослідження більше спрямовані на визначення та порівняння ставлення волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО спеціальності фізичної культури і спорту щодо забезпечення теоретичної підготовки та її впливу на опанування техніко-тактичними прийомами волейболу та їх застосування під час змагальної діяльності. Анкетування спортсменів-аматорів та здобувачів вищої освіти ЗВО фізкультурного профілю

Список літератури

- Богуславська, В. (2020). Теоретична підготовка спортсменів у системі багаторічного вдосконалення в циклічних видах спорту. Дисертація доктора наук з фіз.вих і спорту. Л.
- Вербіцький, С., Пітин, М. & Каратник, І. (2022). Перспективи удосконалення технічної підготовки волейболістів на етапі початкової підготовки за допомогою застосування інтерактивних методів навчання. *Спортивні ігри*, 3(25), 4–16. doi: 10.15391/si.2022-3.01.

підтвердило, що таких знань вони не отримували в процесі попередньої підготовки у ДЮСШ та ЗЗСО.

Наше дослідження передбачає, що анкетування волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізкультурного профілю щодо дистанційної форми викладання волейболу та теоретичної підготовки під час онлайн та офлайн режиму навчально-тренувального процесу дозволить визначити напрями вдосконалення програми підготовки здобувачів спеціальності фізичної культури і спорту під час дистанційної форми навчання.

Висновки

Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що сучасний стан теоретичної підготовки волейболістів потребує вдосконалення у відповідності до сучасних тенденцій сьогодення (дистанційна або комбінована форма навчання, воєнний стан тощо).

У результаті проведеного анкетування встановлено, що особливий значущості набуває пошук інноваційних підходів, а також використання провідного досвіду із застосування комп'ютерних технологій, як, безпосередньо під час навчального та тренувального процесу, так і під час підготовки фахівців галузі фізичної культури і спорту.

Порівняння ставлення волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО, які взяли участь в анкетуванні, з приводу визнання пріоритетності засобів теоретичної підготовки, дозволило встановити суттєві відмінності у поглядах респондентів, що в більшому ступені пов'язано з різним рівнем спортивної кваліфікації та низким рівнем попередньої спортивної підготовки у ДЮСШ та ЗЗСО.

Нами виявлено, що респонденти оцінюють свій рівень самооцінки теоретичної підготовленості у волейболістів-аматорів та здобувачів освіти ЗВО фізичної культури і спорту був таким: високий - 20 (28,6%); середній - 36 (51,4%); нижче середнього – 11 (15,7%); низький – 3 (4,3%).

У ході дослідження встановлено, що наше припущення щодо необхідності наукового обґрунтування структури та змісту теоретичної підготовки з волейболу підтверджується потребою у набутті теоретичних знань переважної більшості респондентів, які взяли участь в анкетуванні, та є актуальним питанням, розв'язання якого дозволить підвищити якість підготовки здобувачів вищої освіти спеціальностей фізичної культури і спорт.

Перспективи подальших досліджень полягають у науковому обґрунтуванні структури та змісту теоретичної та технічної підготовки здобувачів спеціальності фізичної культури і спорту у умовах дистанційної форми навчання.

Волошук, К.В., Мітова, О.О. & Раковська, І.А. (2024b). Теоретична підготовка як засіб підвищення мотивації до занять волейболом у здобувачів закладів фізичної культури і спорту. *Спортивні ігри*, 1(31), 4–15. doi: 10.15391/si.2024-1.0

Волошук, К. (2024). Проблеми теоретичної підготовки у волейболі при дистанційному режимі навчання здобувачів закладів вищої освіти фізичної культури і спорту. Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей XVII Міжнародної конференції молодих вчених, 7 травня 2024 року [Електро-

- ний ресурс]. К., 81–82.
- Демідова, Оксана, Степанова, Ірина, Ковтун, Алла, & Чекмарьова Наталія (2023). Фізична активність дітей середнього і старшого шкільного віку в умовах дистанційного навчання. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 2, 20-32. DOI: 10.32540/2071-1476-2023-2-020
- Козіна, Ж.Л. (2010). *Спортивні ігри: навчальний посібник для студентів факультетів фізичної культури педагогічних вищих навчальних закладів: у 2 томах. Том 1: Загальні основи теорії і методики спортивних ігор. Додаток: мультимедійні посібники «Баскетбол», «Волейбол»*. Харків: «Точка».
- Малойван, Я., Раковська, І. & Мицак, А. (2023). *Волейбол: історія розвитку, правила гри, методика навчання. Навчальний посібник*. Дніпро.: Вид. «Інновація».
- Марченко, О. & Москаленко, О. (2023). Мотиваційні пріоритети до занять спортом студентів коледжів різного професійного спрямування. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 3, 25-32.
- Мацухова, Єлизавета & Микитчик, Ольга (2023). Вплив дистанційної форми навчання на якість освітнього процесу з фізичного виховання у закладі вищої освіти. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 3, 96–101. DOI: 10.32540/2071-1476-2023-1-096
- Мітова, О.О. & Онищенко, В.М (2019а). *Теоретичний практикум з міні-баскетболу для дітей першого року навчання*. Дніпро.
- Мітова, Олена & Онищенко, Віола. (2019b). Зміст та засоби контролю теоретичної підготовленості баскетболістів на етапі початкової підготовки. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 4, 74–10.
- Мітова, О.О. & Скрипець, Д. (2023). Проблеми технічної підготовки у хокеї з шайбою на етапі початкової підготовки в умовах дистанційного навчально-тренувального процесу. *Спортивні ігри*, 1 (27), 15–26. doi:10.15391/si.2023-1.03
- Москаленко, Н. & Кожедуб, Т. (2015). Ефективність інноваційної технології теоретичної підготовки у фізичному вихованні учнів середньої школи. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 1, 32–37.
- Педан О.С., Коломоєць, Г.А., Боляк, А.А., Ребрина, А.А., Дервянко, В.В., Стеценко, В.Г., Остапенко, О.І., Лакіза О.М., & Косик В. М. (2021). *Навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти* («Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказ Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 серпня 2021 року № 898)
- Носко, М.О., Архипов, О.А. & Жула, В.П. (2015). *Волейбол у фізичному вихованні студентів: підручник*. К. : «МП Леся».
- Онищенко, В.М. (2017). *Структура та зміст навчально-тренувального процесу дітей 6-7 років на першому році занять міні-баскетболом [дисертація]*. Дніпро.
- Пітин, М. (2013). Теоретична підготовка в системі багаторічного тренування спортсменів-волейболістів. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура*, 17, 184-190.
- Пітин, М.П. (2015). *Організаційно-методологічні основи теоретичної підготовки у спорті. [автореферат]*. Львів.
- Пітин, М.П. & Скрипченко, І.Т. (2018). Структура та зміст теоретичної підготовки на різних етапах багаторічної підготовки спортсменів у вітрильному спорті. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 3, 99–104.
- Радченко, О.В., Радченко, С.В., Дмитрук, В.С., & Ковальчук, В.Я. (2021). Дослідження фізичної підготовленості волейболістів студентських команд різних ігрових амплуа. *Спортивні ігри*, 3(21), 50–59. doi: 10.15391/si.2021-3.06
- Туровський, В.В., Носко, М.О., Осадчий, О.В., Гаркуша, С.В., & Жула, Л.В. (2009). *Волейбол: Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю*. Київ.
- Пятисоцька, С., Петренко, Ю., Насонкіна, О., Ляшко, С. & Єфременко, А. (2024). Шляхи впровадження технологій дистанційного навчання у процес підготовки кіберспортсменів. *Освіта. Інноватика. Практика*. 12(4), 23–28. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i4-004>
- Худолій, О.М., & Іващенко, О.В. (2013). Інформаційне забезпечення процесу навчання і розвитку рухових здібностей дітей і підлітків (на прикладі спортивної гімнастики). *Теорія та методика фізичного виховання*, (4), 3-18.
- Циганок, В.І. (2022). *Спортивні ігри: Теорія-методика-практика: Навчальний посібник*. Запоріжжя, «Диво».
- Цись, Д.І. & Цись, Н.О. (2023). Управління фізичною підготовкою волейболістів в умовах закладів вищої освіти. *Спортивні ігри*, 2 (28), 121–130. doi: 10.15391/si.2023-2.11
- Mitova, O., Griban, G., Oleniev, D., Yakovenko, A., Onyshchenko, V., Mozolev, O., Semeniv, B., Lytvynenko, A., Khurtenko, O., Zamrozevuch-Shadrina, S., Kozibroda, L. & Hres M. (2022). The impact of mini-basketball training sessions on the 6-7-year-old boys' physical fitness and physical development. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 10 (4), 754–767. doi: 10.13189/saj.2022.100416.
- Pimentel, F.C., & Moraes, R.D.A. (2021). The ideological trends of the licensing courses in physical education in the distance mode. *ETD Educação Temática Digital*, 23(1), 82–98. <https://doi.org/10.20396/etd.v23i1.8656308>
- Yuriy, Briskin, Maryan, Pityn, Olha, Zadorozhna (2013). Significance of the components of fencers' academic education at the stage of prior basic training. *Physical Activity Health and Sport*, 4(14), 41–49

References

- Bohuslavskaya, V. (2020). *Teoretychna pidhotovka sportsmeniv u systemi bahatorichnoho vdoskonalennia v tsyklichnykh vyidakh sportu* [Theoretical training of athletes in the system of multi-year improvement in cyclical sports] Dysertatsiia doktora nauk z fiz.vykh i sportu. L. [in Ukrainian].
- Verbitskyi, S., Pityn, M. & Karatnyk, I. (2022). Perspektyvy

udoskonalennia tekhnichnoi pidhotovky voleibolistiv na etapi pochatkovoї pidhotovky za dopomohoiu zastosuvannia interaktyvnykh metodiv navchannia [Prospects for improving the technical training of volleyball players at the stage of initial training using interactive training methods]. *Sportywni ihry* [Sports games], no 3(25), 4–16. doi: 10.15391/si.2022-3.01. [in Ukrainian].

- Voloshchuk, K.V., Mitova, O.O. & Rakovs'ka, I.A. (2024). *Teoretichna pidgotovka yak zasib pidvishchennya motivatsii do zanyat' voleibolom u zdobuvachiv zakladiv fizichnoi kul'turi i sportu* [Theoretical training as a means of increasing the motivation to practice volleyball in students of physical culture and sports institutions]. *Sportivni ihry* [Sports games], no 1(31), 4–15. doi: 10.15391/si.2024-1.0 [in Ukrainian].
- Voloshchuk, K. (2024). Problemi teoretichnoi pidgotovki u voleiboli pri distantsiinomu rezhimi navchannya zdobuvachiv zakladiv vishchoi osviti fizichnoi kul'turi i sportu [Problems of theoretical training in volleyball in the distance learning mode of students of institutions of higher education of physical culture and sports] Zbirnik tez dopovidei XVII Mizhnarodnoi konferentsii molodikh vchenikh, 7 travnya 2024 roku [Elektronni resurs]. K., 81-82. [in Ukrainian].
- Demidova, Oksana, Stepanova, Irina, Kovtun, Alla, Chekmar'ova & Nataliya. (2023). Fizichna aktivnist' ditei seredn'ogo i starshogo shkil'nogo viku v umovakh distantsiinogo navchannya [Physical activity of children of middle and high school age in conditions of distance learning]. *Sportivni visnik Pridniprov'ya* [Sports Bulletin of the Dnieper Region], no 2, 20-32. DOI: 10.32540/2071-1476-2023-2-020 [in Ukrainian].
- Kozina, Zh.L., redactor (2010). *Sportivni ihry* [Sports games navchal'ni posibnik dlya studentiv fakul'tetiv fizichnoi kul'turi pedagogichnikh vishchikh navchal'nikh zakladiv: u 2 tomakh. Tom 1: Zagal'ni osnovi teorii i metodiki sportivnikh igor. Dodatok: mul'timedii posibniki «Basketbol», «Voleibol». Kharkiv: «Tochka». [in Ukrainian].
- Maloivan, Ya., Rakovs'ka, I. & Mitsak, A. (2023) *Voleibol: istoriya rozvitku, pravila gri, metodika navchannya* [Volleyball: history of development, rules of the game, teaching methods] Navchal'ni posibnik. Dnipro.: Vid. «Innovatsiya». [in Ukrainian].
- Marchenko, O. & Moskalenko, O. (2023) Motivatsiini prioriteti do zanyat' sportom studentiv koledzhiv riznogo profesiinogo spryamuvannya [Motivational priorities for sports of college students of various professional fields]. *Sportivni visnik Pridniprov'ya* [Sports Bulletin of the Dnieper Region], no 3, 25-32. [in Ukrainian].
- Matsukhova, Elizaveta & Mikitchik, Ol'ga. (2023). Vpliv distantsiinoini formi navchannya na yakist' osvitn'ogo protsesu z fizichnogo vikhovannya u zakladi vishchoi osviti [The impact of distance education on the quality of the educational process in physical education in a higher education institution]. *Sportivni visnik Pridniprov'ya* [Sports Bulletin of the Dnieper Region], no 3, 96-101. DOI: 10.32540/2071-1476-2023-1-096 [in Ukrainian].
- Mitova, O.O. & Onishchenko, V.M (2019) *Theoretical workshop on mini-basketball for children of the first year of education*. Dnipro. [in Ukrainian].
- Mitova, Olena & Onishchenko, Viola. (2019). Zmist ta zasobi kontrolyu teoretichnoi pidgotovlenosti basketbolistiv na etapi pochatkovoï pidgotovki [Content and means of control of theoretical training of basketball players]. *Sportivni visnik Pridniprov'ya* [Sports Bulletin of the Dnieper Region], no 4, 74-10. [in Ukrainian].
- Mitova, O.O. & Skripets', D. (2023). Problemi tekhnichnoi pidgotovki u khokeï z shaiboyu na etapi pochatkovoï pidgotovki v umovakh distantsiinogo navchal'no-treneroval'nogo protsesu [Problems of technical training in ice hockey at the stage of initial training in the conditions of the remote educational and training process]. *Sportivni ihry* [Sports games], no 1 (27), 15-26. doi:10.15391/si.2023-1.03[in Ukrainian].
- Moskalenko, N. & Kozhedub, T. (2015). Efektivnist' innovatsiinoini tekhnologii teoretichnoi pidgotovki u fizichnomu vikhovanni uchniv seredn'oi shkoli [Effectiveness of innovative technology of theoretical training in physical education of secondary school students]. *Sportivni visnik Pridniprov'ya* [Sports Bulletin of the Dnieper Region], no 1, 32–37. [in Ukrainian].
- Nosko, M.O., Arkhipov, O.A. & Zhula, V.P. (2015). *Voleibol u fizichnomu vikhovanni studentiv*: [Volleyball in physical education of students]: [pidruchnik]. K.: «MP Lesya». [in Ukrainian].
- Onishchenko, V.M. (2017). *Struktura ta zmist navchal'no-treneroval'nogo protsesu ditei 6-7 rokiv na pershomu rotsi zanyat' mini-basketbolom* [The structure and content of the educational and training process of children 6-7 years old in the first year of mini-basketball classes] [disertatsiya]. Dnipro. [in Ukrainian].
- Pedan O.S., Kolomoiec G. A., Bolyak A. A., Rebrina A. A., Derevyanko V.V., Stecenko V. G., Ostapenko O. I., Lakiza O. M., Kosik V. M. (2021). *Navchalna programa «Fizichna kultura. 5-6 klasi» dlya zakladiv zagalnoyi serednoyi osviti* [Educational program “Physical culture. 5th grade” for institutions of general secondary education]. «Rekomendovano Ministerstvom osviti i nauki Ukrayini» nakaz Ministerstva osviti i nauki Ukrayini vid 12 lipnya 2021 roku № 795 (u redakciyi nakazu Ministerstva osviti i nauki Ukrayini vid 10 serpnia 2021 roku № 898)
- Pitin, M. (2013). Teoretichna pidgotovka v sistemi bagatorichnogo trenuvannya sportsmeniv-voleibolistiv [Theoretical training in the system of long-term training of volleyball athletes]. *Visnik Prikarpat'skogo universitetu. Seriya: Fizichna kul'tura*, [Bulletin of the Carpathian University. Bulletin of the Carpathian University. Series: Physical culture], no 17, 184-190. [in Ukrainian].
- Pitin, M.P. (2015). *Organizatsiino-metodologichni osnovi teoretichnoi pidgotovki u sporti*. [Organizational and methodological foundations of theoretical training in sports]. [avtoreferat]. L'viv. [in Ukrainian].
- Pitin, M.P. & Skripchenko, I.T. (2018). Struktura ta zmist teoretichnoi pidgotovki na riznikh etapakh bagatorichnoi pidgotovki sportsmeniv u vitril'nomu sporti [Structure and content of theoretical training at various stages of long-term training of athletes in sailing]. *Sportivni visnik Pridniprov'ya* [Sports Bulletin of the Dnieper Region], no 3, 99-104. [in Ukrainian].
- Radchenko, O.V., Radchenko, S.V., Dmitruk, V.S., & Koval'chuk, V.Ya. (2021). Doslidzhennya fizichnoi pidgotovlenosti voleibolistiv studentiv kikh komand riznikh igrovikh amplua [Study of physical fitness of volleyball players of student teams of various playing roles]. *Sportivni ihry* [Sports games], no 3(21), 50-59. doi: 10.15391/si.2021-3.06
- Turovs'kii V.V., Hosko M.O., Osadchii O.V., Garkusha C.V., Zhula L.V. (2009). *Voleibol: Havchal'na programa dlya dityachoyunats'kikh sportivnikh shkil, spetsializovanih dityachoyunats'kikh shkil olimpijs'kogo rezervu, shkil vishchoi sportivnoi maisternosti ta spetsializovanih navchal'nikh zakladiv sportivnogo profilyu*. [Volleyball: Educational program for children's and youth sports schools, specialized children's and youth schools of the Olympic reserve, schools of higher sports skills and specialized educational institutions of the sports profile]. Kiïv.
- Pyatisots'ka, S., Petrenko, Yu., Nasonkina, O., Lyashko, E. & Cfremenko, A. Shlyakhi vprovadzhennya tekhnologii distantsiinogo navchannya u protses pidgotovki kibersportsmeniv [Ways of introducing distance learning technologies into the

process of training e-sportsmen]. *Osvita. Innovatika. Praktyka* [Education. Innovation. Practice], 12(4), 23-28. Dostupno: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i4-004> Fakhove vidannya Ukraïni.

Khudolii, O.M., & Ivashchenko, O.V. (2013). Informatsiine zabezpechennya protsesu navchannya i rozvitku rukhovikh zdibnostei ditei i pidlitkiv (na prikladi sportivnoi gimnastiki) [Information provision of the process of learning and development of motor skills of children and adolescents (using the example of sports gymnastics)]. *Teoriya ta metodika fizichnogo vikhovannya* [Theory and methodology of physical

education], no (4), 3-18.

Tsiganok, V.I. (2022). *Sportivni igri: Teoriya-metodika-praktika* [Sports games: Theory-methodology-practice]. Navchal'nii posibnik. Zaporizhzhya, «Divo». [Ukrainian].

Tsis', D.I. & Tsis', N.O. (2023). Upravlinnya fizichnoyu pidgotovkoyu voleibolistiv v umovakh zakladiv vishchoi osviti [Management of physical training of volleyball players in the conditions of higher education institutions]. *Sportivni ihry* [Sports games], no 2(28), 121-130. doi: 10.15391/si.2023-2.11

Додаткова інформація

Відомості про статтю:

Онлайн-версія доступна за посиланням:

<https://doi.org/10.15391/si.2024-4.11>

Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується відповідно до ліцензії Creative Commons Attribution License, яка дозволяє необмежене використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови належного цитування оригінального твору (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Авторське право: © 2024 за авторами

Конфлікт інтересів

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Отримано: 10.10.2024; Прийнято: 22.10.2024

Опубліковано: 01.11.2024

Відомості про авторів

Волошук Катерина Вікторівна:

аспірантка кафедри спортивних ігор Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту: вул. Набережна перемоги 10, Дніпро, 49094, Україна.

<https://orcid.org/0000-0003-4258-4385>,

katayvoloschuk24@gmail.com

Мітова Олена Олександрівна:

д.фіз.вих, професор, завідувач кафедри спортивних ігор Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту: вул. Набережна перемоги 10, Дніпро, 49094, Україна.

<https://orcid.org/0009-0003-2306-5464>,

elenamitova@ukr.net

Information about the Authors

Kateryna Voloshchuk:

postgraduate of the Department of Sports Games Prydniprovsk State Academy of Physical Culture and Sports; str. Naberezhna peremohy 10, Dnipro, 49094, Ukraine.

Elena Mitova:

D., Associate Professor, Head of the Department of Sports Games Prydniprovsk State Academy of Physical Culture and Sports; str. Naberezhna peremohy 10, Dnipro, 49094, Ukraine.